

JANA DOHNALOVÁ

ČERNOVICKÝ
BAŤA

OSUDY RODINY
SCHÖNBACHOVÝCH

ČERNOVICKÝ
BAŤA

Osudy rodiny Schönbachových

Jana Dohnalová

Použité dokumenty: Vzpomínky Josefa Hrdličky z Vyškova –
Schönbachova kamaráda z dětství

Fotografie- archiv Václava Pěnky a Josefa Civína

Dokumentace- Václav Pěnka

Foto na obálce: Paměť národa

Zpracovala: Jana Dohnalová 2008

ÚVOD

Udělejme si malý test. Když se řekne Jan Antonín Baťa nebo Tomáš Baťa, každý gramotný Čech ví, o koho jde. Když se řekne Rudolf Schönbach – černovický rodák, zakladatel kožedělné výroby v tomto regionu – , ani jeden člověk ze sta (možná jeden z tisíce nebo z milionu?) netuší, o jak významnou osobnost jde. Dokonce i sám velký Děd Vševěd Google nabízí leccjakého Schönbacha, od stejnojmenného filmového herce, majitelů hotelů a cestovek až po jistě krásnou obec Krásná/Schönbach u Aše, ale o Rudolfovi Schönbachovi a jeho rodu netuší. A co není na Gogolu, jako by nebylo. Přitom byl svého času Rudolf Schönbach často přirovnáván právě k Baťovi. Skutečně měli oba některé rysy společné. Především podnikavého ducha a nezdolné pragmatické myšlení.

Jestliže oba byli, svezeme-li se s okřídlenou novinářskou metaforou, kapitány kožedělného průmyslu, loď Rudolfa Schönbacha se prodírala mezi neznámými ostrovy, kdežto luxusní loď Tomáše Bati směřovala do osvětlených velkoměst. Dopltil Rudolf Schönbach na to, že zůstal věrný svému regionu a začal podnikat v odlehlých Černovicích u Tábora? Tato práce by chtěla připomenout život člověka, který po několik desítek let v mnoha ohledech určoval chod kraje. Příběh Rudolfa Schönbacha není však pouze příběhem regionálním, je to příběh dobově charakteristický a se zřetelnou

obecnou platností, příběh, který má morální přesah až do dnešních dnů.

Líčení života černovického Bati se opírá především o vzpomínky Josefa Hrdličky, Schönbachova kamaráda z dětství, v menší míře o dobové dokumenty zejména o novinové články z jedovatých padesátých let. Tato práce není přísně vědecká historická studie, kterou by si bezesporu tato osobnost nejen Pelhřimovsko-táborského regionu zasloužila. Je spíše připomínkou jednoho obdivuhodného člověka, který dokázal velké věci i navzdory své nemoci, a malým poměrům, ale i takříkajíc navzdory historii.

Podnik, který založil, tu stojí - tichý svědek všech změn. Dnes je opět soukromým majetkem, můžeme jen litovat, že ne rodiny Schönbachů.

OTEC SCHÖNBACH

Roku 1866 se v Terešově (vesnice asi 15 kilometrů severně od Zbiroha) narodil Jan Schönbach. Jeho otec, truhlářský mistr, dal syna vyučit brašnářskému řemeslu. Mladý tovaryš záhy po vyučení, jak bylo všeobecně rozšířeným zvykem, vyrazil za zkušenou na vandr nejdříve do Vídně.

Mladý Jan Schönbach se s Vídní nespokojil, odešel do Budapešti a nakonec pokračoval i do vzdálené Bukurešti. Svoje putování zakončil roku 1896 návratem do Čech, nevrátil se však už do rodného domu svého otce, ale odešel do Černovic, kde získal místo brašnářského mistra v kožedělné dílně v dnešním č.p. 27.

V těchto kufrech si mladý tovaryš Jan stěhoval věci na cestě za zkušenou.